

21. ОБОРОТНІ КОШТИ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ АНАЛІЗІ

І.В. Шохіна

Національний університет харчових технологій

Етап аналізу та оцінки ефективності і доцільності інвестиційних проектів є надзвичайно важливим і актуальним для сучасної науки і

підприємницької діяльності, тому що успішне впровадження будь якого проекту розпочинається саме з цього важливого етапу. Складовою частиною даного комплексного питання є формування відповідних грошових потоків проектів.

Окрім коштів, що фінансуються у придбання основних засобів, будь-який інвестиційний проект потребує певної суми, що буде призначена на формування оборотних активів. Але з іншого боку, проект дозволяє формувати і поточні пасиви. Саме різниця між оборотними активами і оборотними пасивами складає власний оборотний капітал, відсутність якого є причиною неплатоспроможності для будь-якого суб'єкту господарювання.

Отже, для успішної реалізації інвестиційного проекту необхідні кошти не лише на придбання основних засобів, їх спорудження, але і кошти на формування власних оборотних коштів.

Багато вчених звертають увагу на необхідність та важливість врахування власного оборотного капіталу. Зокрема, Ю.Ф. Бригхем [1, с. 349-350], Т.В. Майорова [2, с. 261], Дж. К. Ван Хорн [3, с. 364-365], С. Брег [4, с. 223] та ін.

Необхідно відзначити, що питання аналізу ефективності інвестиційних проектів потребує не лише теоретичного, а й практичного обґрунтування. Нераціональне управління або нехтування оборотним капіталом може призвести до прийняття необґрунтованих рішень щодо впровадження інвестиційних проектів.

Отже, розглянемо приклад. В інвестиційний проект А вкладено 25 000 грн. на формування оборотного капіталу, терміном на 6 років. Ці кошти окупляться після закінчення терміну експлуатації проекту. В табл. 1 наведено грошові потоки проекту А за прогнозом, з врахуванням змін в чистих оборотних активах.

Таблиця 1

Грошові потоки проекту А за альтернативних варіантів щодо врахування змін в чистих оборотних активах

Варіанти проекту А	Сума інвестованих коштів, ІС, тис. грн.	Чисті доходні грошові потоки, тис. грн.					
		CF ₁	CF ₂	CF ₃	CF ₄	CF ₅	CF ₆
1. Без врахування змін в чистих оборотних активах	150,0	40,5	40,5	40,5	40,5	40,5	40,5
2. Із врахуванням змін в чистих оборотних активах	175,0	40,5	40,5	40,5	40,5	40,5	65,5

У табл. 2 наведено принципівість врахування інвестицій на формування оборотного капіталу проекту, тому що проект, який за

першим варіантом необґрунтовано визнається ефективним, за умови врахуванні змін в чистих оборотних активах вже буде оцінено як неефективний.

Таблиця 2

Динамічні показники оцінки проекту А за альтернативних варіантів щодо врахування змін в чистих оборотних активах

Показники	Проект А	
	Без врахування змін в чистих оборотних активах	Із врахуванням змін в чистих оборотних активах
1. Чиста поточна вартість за умови застосування дисконтної ставки 13,0 %, NPV, тис. грн.	11,9	- 1,1
2. Індекс доходності за умови застосування дисконтної ставки 13,0 %, PI	1,079	0,994
3. Внутрішня норма доходності, IRR, %	15,8	12,8

Отже, врахування змін в чистих оборотних активах під час формування грошових потоків інвестиційного проекту можливе в двох альтернативних підходах.

В першому етапі передбачено разове врахування суми на первинне формування власного оборотного капіталу. Це врахування є обґрунтованим лише за відсутності суттєвих змін в обсягах діяльності і її структури в поточному періоді, порівняно з попереднім. У всіх інших випадках для об'єктивного аналізу необхідно застосовувати підхід, за якого буде врахована не лише первинна сума, понесена на формування оборотного капіталу, а і зміни в її структурі, в кожному періоді.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бригхэм Ю.Ф. Энциклопедия финансового менеджмента / Бригхэм Ю.Ф.; пер. с англ. – [5-е изд.] – М.: РАГС-Экономика, 1998. – 815 с.
2. Майорова Т.В. Инвестиційна діяльності: [підруч.] / Майорова Т.В. – К.: ЦУЛ, 2009. – 472 с.
3. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами / Ван Хорн Дж. К.; пер. с англ. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 800 с.
4. Брег С. Настольная книга финансового директора / Брег С.; пер. с англ. – [4-е изд.] – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 536 с.

Науковий керівник – Слободян Н.Г., к.е.н.